

Kansanopistopäivät Torniossa 8.6.2009
Lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aula
Kasvua kansalaiseksi – lapsinäkökulma kansanopistojen toimintaan.

Kansanopistot vahvistamaan myös lasten kansalaiskasvatusta ja lasten oikeuksia

Lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aula toivoo kansanopistojen näkevän mahdollisuutensa lasten ja nuorten kansalaiskasvatuksessa.

– Kansanopistoissa koulutettavat monet ammattilaiset toimivat lasten ja nuorten parissa. He voivat toimia omilla aloillaan lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen sekä lasten oikeuksien edistäjinä. Näitä sisältöjä tulee heidän koulutuksessaan vahvistaa, ehdottaa Maria Kaisa Aula.

Kansanopistot kouluttavat esimerkiksi aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajia, kouluavustajia, perhepäivähoitajia, erityislastenohjaajia sekä nuoriso-ohjaajia.

- Etenkin nuorisotyön ja koulun välisten yhteyksien vahvistaminen on tarpeellista. Nuorisotyö voi tarjota tukea ryhmäytymiseen, yhdessä tekemiseen ja tutuksi tulemiseen koulussa. Se taas vähentää kiusaamista ja luo hyvää yhteishenkeä. Ylipäätään lasten kanssa työskentelevien tulee oppia toimimaan yli hallinnonalojen rajojen ja tekemään yhteistyötä, Maria Kaisa Aula korostaa.

Maria Kaisa Aula ehdottaa, että kansanopistot voisivat ottaa asiakseen myös lasten ja nuorten oman osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen lisäämisen yhdessä kuntien kanssa. – Koulujen oppilaskuntatoimintaa, lasten parlamentteja ja nuorisovaltuustoja vahvistetaan parhaillaan ja niissä toimivat lapset sekä heidän ohjaajansa tarvitsevat tukea, hän muistuttaa.

Monet kansanopistot tarjoavat maahanmuuttajakoulutusta. Lapsiasiavaltuutettu korostaa, että vain kielen ja työelämävalmiuksien antaminen ei riitä. Kotoutumiskoulutukseen tarvitaan myös ihmisoikeuskasvatusta ja tietoa lasten ja naisten oikeuksista Suomessa.

- Otan esimerkiksi lasten ruumiillinen rankaisu, joka on maahanmuuttajaperheissä yleisempää kuin muissa suomalaisissa perheissä. Useimmat maahanmuuttajat tulevat valtiosta, joissa lasten ruumiillinen rankaisu on edelleen sallittua, kun se Suomessa on ollut kiellettyä jo vuodesta 1984. Myös näistä asioista pitäisi kotouttamisessa puhua, huomauttaa Maria Kaisa Aula.

Kansanopistot kuten muutkin oppilaitokset keskittyvät paljolti valmentamaan yksilöitä työelämään sekä parempiin suorituksiin sekä viisaampiin valintoihin omassa elämässään. Kansalaiseksi kasvamisen ei voi kuitenkaan olla pelkkää yksilöiden valmentamista.

- Kansanopisto-opinnoissa olisi tärkeä vaalia yhdessä tekemisen ja vaikuttamisen kokemuksia. Kansalaistaidot ovat myös sosiaalisia taitoja. Nuortenkin mielestä syrjäytymisen suurimpia syitä on yksinäisyys ja kavereiden puute. Kansanopisto voi tarjota omille oppilailleen kokemuksen osallistumisesta, vaikuttamisesta ja kuulluksi tulemisesta, korostaa Maria Kaisa Aula.

Opetusministeriö valmistelee parhaillaan myös kansanopistoja koskevan vapaan sivistystyön lainsäädännön, ohjauksen ja rahoituksen uudistusta ensi syksylle. – Toivon uudistuksen vahvistavan kansanopistoja myös lasten ja nuorten kansalaiseksi kasvamisen opinahjoina, Maria Kaisa Aula toteaa.